

hun blijft heerschen en zij nooit vergeten wat zij aan hunne afstamming van den Urmensch verschuldigd zijn.

Alles is hier *amore*. *Amore* zit in de lucht, in de zachte droomerig atmosfeer. Ze ligt in de tarantellendans, zoo sierlijk en toch sober; ze klinkt u toe uit den vingerklop die den tamboerijn zijn eentoonig geluid doet geven; uit de „canzonette”, sentimenteel of schalksch, met haar eigenaardige *cadence*, die men in Napels zelve moet hooren zingen, niet in het Noorden als straatdeun door een bibberend Italiaansch kind; ja uit het draaiorgel dat niet slechts als draaiorgel dienst doet, maar daarenboven — och het kost niets! — met groote letters betiteld wordt als: Mijn liefdel of: Mijn vreugde! of: Wat zijt ge schoon, o liefste mijn!

Elektrische stroomen van zachte sympathie of hevigen hartstocht varen door de gansche wereld waar mannen en vrouwen te samen leven, maar hier waar de materiele genietingen schaars zijn, waar de zonnestrallen de zinnen van levensvreugde doen tintelen, waar koude voeten noch bevroren neuzen den mensch ontnuchteren of drijven naar het stil geluk van eigen haard, hier vloeien die elektrische stroomen meer voortdurend, meer onafgebroken, zich nu verbindend, dan afstootend, dan weer ineenvloeiend, maar steeds doortrillend het arme menschenhart, dat zijn weelde moet zoeken in emoties.

Amore (ik zeg *amore* en niet *liefde*, daar dit laatste meer omvat dan ik wil uitdrukken) en *loterijspel* zijn de twee ankers van vreugde, waarmee het kleine volk, dat leeft van een stuk brood met een vrucht, of een bord tomatensoep van een halven stuiver, zijn levensscheepje dobberend houdt.

Ik zeg vreugde, maar de tragadies en drama's zijn zeker niet minder talrijk dan de blijspelen. De jalouzie die hier altijd den hartstocht vergezelt, is namelijk de *motor primus* van het schrikwekkend aantal misdaden dat ons, meer bezadigde, minder snel ontvlambare Hollanders, soms de haren ten berge doet rijzen. Hier verwonderen ze minder. Het menschenleven wordt hier minder geteld. De kalme onverschilligheid die zoowel als de hevige hartstocht een kenmerk zijn van het Zuidelijk karakter, doet heenglijden over toestanden en gebeurtenissen die men weet misschien morgen weer onder de oogen te zullen krijgen. Een enkel beeld door een bekwame hand geschetst geeft beter inzicht in een volkskarakter dan vele beschrijvingen. Ik geloof dus niet beter te kunnen doen dan hier een schets te laten volgen naar *Giovanni Verga*. Ze werd lange jaren geleden geschreven, namelijk in den tijd toen de doodstraf nog werd toegepast, maar trof mij als tintelend van echt Zuidelijk leven. Dat ze gegrepen is uit de allerlaagste klasse der maatschappij zal mijne lezers niet hinderen. De fantasie van den schrijver kleepte de ruwheid der toestanden in het gewaad der kunst.

EEN PROCES.

Er was aan de rechtbank een belangrijke zaak aanhangig.

Het betrof een pakjesdrager die uit jalouzie zijn mededinger, een nog jongen huisvader, had vermoord. Het woedende volk wilde korte metten maken met